

Duurzame aankoopstrategie

provinciebestuur Oost-Vlaanderen

0. Vooraf

Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen wil haar **aankoopbeleid** verregaand **verduurzamen** en definieert dit als volgt: **'Aankoop met de meest positieve ecologische, sociale en economische impact die mogelijk is gedurende de gehele levenscyclus.'**

Hiervoor ontwikkelde zij, op basis van verschillende pijlers en geconcretiseerd a.d.h.v. tien strategische doelstellingen, een eigen **duurzame aankoopstrategie**. De ontwikkelde 'strategie' vormt het uiteindelijke kader voor de (verdere) uitwerking en bepaling van de **(minimale) duurzaamheidscriteria** voor de verschillende productgroepen.

1. Pijlers duurzame aankoopstrategie

De **duurzame aankoopstrategie** van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen is opgebouwd rond 3 basispijlers, nl. **circulair, klimaat** en **sociaal**. Voor elk van deze pijlers werd een algemene omschrijving geformuleerd en aangegeven waar het provinciebestuur Oost-Vlaanderen de focus op legt.

CIRCULAIR

In een circulaire economie passen wij tal van strategieën toe om materialen en producten zo hoogwaardig mogelijk te blijven inzetten in de economie.

Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen kiest voor de **circulaire economie** waarbij de **kringloop sluiten** en producten, componenten van producten en materialen **hergebruiken voorop** staat.

KLIMAAT

Om de klimaatuitdaging aan te gaan en de opwarming van de aarde tegen te gaan, formuleerde de Europese Unie doelstellingen die alle lidstaten moeten realiseren. De focus hierbij ligt op:

- het reduceren van broeikasgassen door in te zetten op energie-efficiëntie,
- het stimuleren van hernieuwbare energiebronnen,
- het minder afhankelijk worden van fossiele brandstoffen.

Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen kiest resoluut voor een **transitie** naar **100 % hernieuwbare energie**, focus op **CO₂-vermindering én klimaatneutraliteit** en **-bestendigheid** tegen **2040**.

SOCIAAL

De sociale ondernemers creëren tewerkstelling en versterken competenties met het oog op een duurzame loopbaan voor mensen uit kansengroepen. Dit is hoofdzakelijk een lokaal verhaal, maar ook op globaal niveau kunnen we sociale doelstellingen realiseren. Dit door eerlijke en leefbare lonen te betalen en mensen- en arbeidsrechten van werknemers in de waardeketen te respecteren.

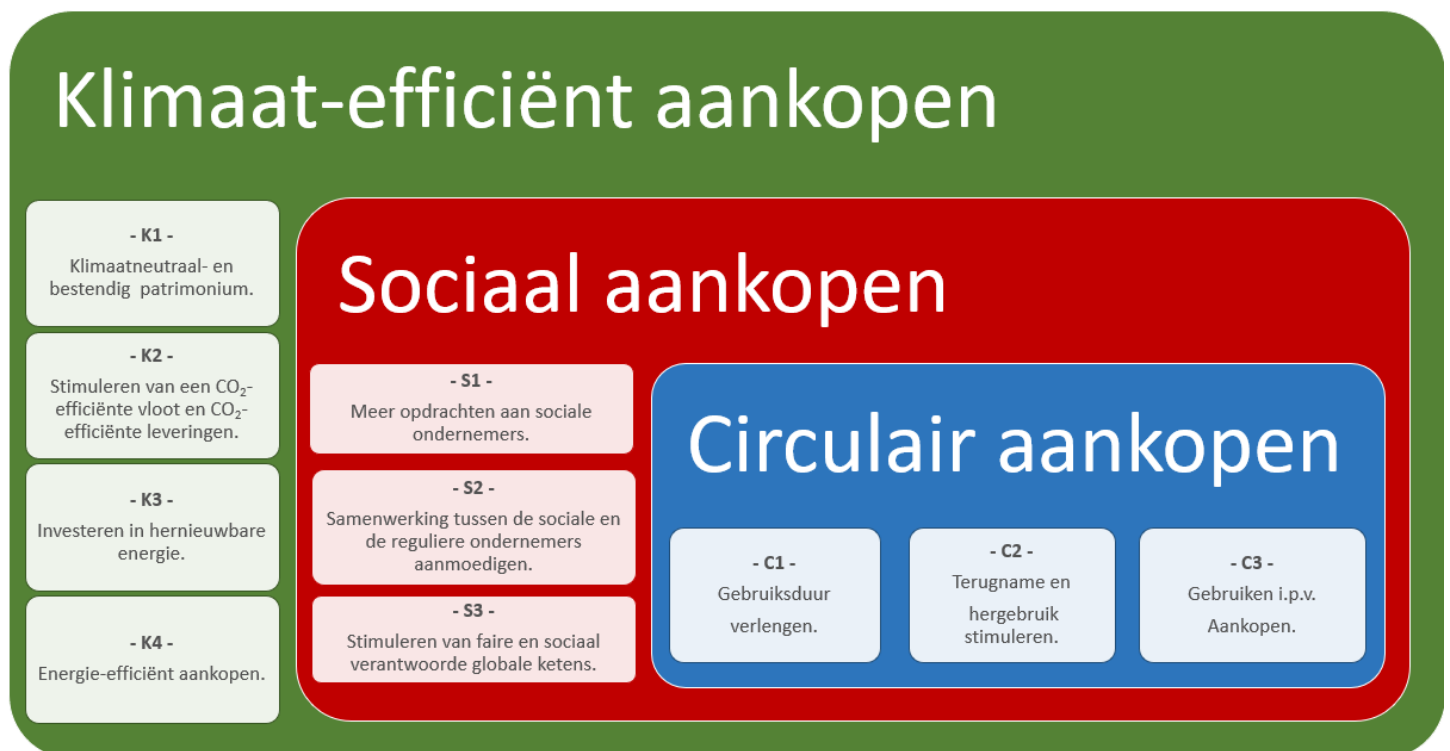
Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen wil **sociaal ondernemerschap stimuleren** en creëert zo meer kansen voor personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast focust het provinciebestuur Oost-Vlaanderen op **Fair Trade**, leefbare lonen én goede werkomstandigheden in de ketens van haar producten.

2. Tien strategische doelstellingen met een positieve impact

Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen heeft voor elk van de drie pijlers enkele strategische doelstellingen geformuleerd. De in totaal **10 strategische doelstellingen** moeten concreet vorm geven aan de **verduurzaming van de aankopen** door het provinciebestuur. Zij zullen aangewend worden als **kapstok** bij het **bepalen** van de **minimale duurzaamheidscriteria** voor de verschillende **productgroepen**.

Voor **elke** strategische **doelstelling** werd een 'strategische steekkaart' opgemaakt. Deze steekkaart omvat, naast de formulering van de doelstelling zelf, eveneens de ambities, stakeholders en link met de SDG's.

Bij de bepaling van de minimale duurzaamheidscriteria van de verschillende producten/productgroepen, moeten de steekkaarten garantie bieden op een maximale implementatie van de duurzame aankoopstrategie.

1. Inzetten op een langere gebruiksduur voor producten en gebouwen

Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken. Dit door in te zetten op de verlenging van de gebruiksduur voor alle nieuwe overheidsopdrachten van producten en gebouwen.

Strategische steekkaart 1

Doel	C1 – Verlengen van gebruiksduur van producten en gebouwen.
Waarom	Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken door in te zetten op de verlenging van de gebruiksduur voor alle nieuwe overheidsopdrachten van producten en gebouwen.
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Maximale verhoging van de gebruiksduur van alle producten. - Absolute focus leggen op kwaliteit (in plaats van op goedkoopste prijs) door bij elke aankoop de totale kost over de volledige gebruiksduur, alsook de afvalfase in rekening te brengen.
Stakeholders	<p>WGDA (werkgroep duurzaam aankopen): aankopers en beleidsexperten circulaire economie</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen binnen de prioritaire productgroepen</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>Middenveld: organisaties met focus op circulaire economie</p> <p>MAT (managementteam): creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

2. Via terugname en hergebruik een nieuw leven geven aan producten en materialen

Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken door het eisen van terugname en hergebruik van de producten bij einde gebruik bij de Provincie.

Strategische steekkaart 2

Doel	C2 – Via terugname en hergebruik een nieuw leven geven aan producten en materialen.
Waarom	Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken door het eisen van terugname en hergebruik van de producten bij einde gebruik bij de Provincie.
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Een maximale reductie van afval ten gevolge van aankopen realiseren. - Opzetten van piloot- en/of demoprojecten terugname en hergebruik voor relevante productgroepen en/of producten.
Stakeholders	<p>WGDA: aankopers en beleidsexperten circulaire economie</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen binnen de prioritaire productgroepen</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>Middenveld: organisaties met focus op circulaire economie</p> <p>MAT: creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

3. Overwegen van gebruik in plaats van bezit

Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken door het overwegen van circulaire contractvormen die gebruik stimuleren in plaats van bezit (product-als-een-dienst contracten).

Strategische steekkaart 3

Doel	C3 – Overwegen van gebruik i.p.v. bezit.
Waarom	Focus op minder materialen én waardebehoud van materialen doorheen de volledige levenscyclus van producten, diensten en werken door het overwegen van circulaire contractvormen die gebruik stimuleren in plaats van bezit (product-als-een-dienst-contracten).
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Opmaken van lijst productgroepen/producten welke in aanmerking komen voor verschuiving van product naar dienst. - Opstarten van een demoproject tijdens de lopende legislatuur.
Stakeholders	<p>WGDA: aankopers en beleidsexperten circulaire economie</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen binnen de prioritaire productgroepen</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>Middenveld: organisaties met focus op circulaire economie</p> <p>MAT: creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

4. Streven naar een klimaatneutraal en -bestendig patrimonium

Het bewust inzetten op klimaatneutrale en –bestendige oplossingen bij het ontwerp, het bouwen en het gebruik van het patrimonium van de provincie.

Strategische steekkaart 4

Doel	K1 – Streven naar klimaatneutraal en –bestendig patrimonium.
Waarom	Het bewust inzetten op klimaatneutrale en –bestendige oplossingen bij het ontwerp, het bouwen en het gebruik van het patrimonium van de Provincie.
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Implementatie/uittesten van het gebruik van een duurzaamheidstool (Totem, ...) bij nieuwbouw, renovatie, buitenaanleg en waterwegen voor opdrachten > 144.000 EUR. - Bewuste keuze voor duurzame bouwmaterialen (keurmerken, lokaal, kwaliteitsvol, materialenpaspoort, enz...).
Stakeholders	<p>WGDA: aankopers en beleidsexperten klimaat</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen gelinkt aan het patrimonium van de Provincie</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>Middenveld: organisaties met focus op klimaatverandering</p> <p>MAT: creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

5. Stap voor stap schakelen naar een CO₂-efficiënte vloot

Het stapsgewijs overstappen naar een CO₂- efficiënte vloot om zo de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te reduceren. We streven naar een CO₂- neutrale vloot tegen 2040.

Strategische steekkaart 5

Doel	K2 – Omschakeling naar een CO₂- efficiënte vloot en CO₂- efficiënte leveringen.
Waarom	Het stapsgewijs overstappen naar een CO ₂ -efficiënte vloot om zo de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te reduceren. We nemen onze voorbeeldrol op door ook voor alle leveringen te streven naar CO ₂ -efficiënte leveringen.
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Strikte toepassing van de beslissingsboom dienstvoertuigen, die een elektrificatie van het voertuigenpark vooropstelt. - Verdergaande elektrificatie van het (dienst)voertuigenpark, met focus op 30% elektrische voertuigen tegen 2025 (bij gelijkblijvend aantal voertuigen) (percentage in 2018: 13,7%).
Stakeholders	<p>WGDA: aankopers en beleidsexperten klimaat</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen gelinkt aan de vloot</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>Middenveld: organisaties met focus op duurzame mobiliteit</p> <p>MAT: creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

6. Investeren in hernieuwbare energievoorzieningen en -installaties

We dragen bij tot de vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen als energiebron door te investeren in hernieuwbare energievoorzieningen en –installaties.

Strategische steekkaart 6

Doel	K3 – Investeren in hernieuwbare energievoorzieningen en -installaties
Waarom	We dragen bij tot de vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen als energiebron door te investeren in hernieuwbare energievoorzieningen en –installaties.
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Demoproject uitvoeren op vlak van hernieuwbare energie (zonnepanelen, windmolens, biomassa, enz...). - Trias energetica toepassen als principe bij aankoopbeslissingen rond energie-installaties.
Stakeholders	<p>WGDA: aankopers en beleidsexperten klimaat</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen op vlak van nutsvoorzieningen en energievoorzieningen</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>MAT: creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

7. Aankopen van energie-efficiënte oplossingen

We reduceren de CO₂- impact door in te zetten op het aankopen van energie-efficiënte oplossingen: producten, toestellen, machines, installaties, enz... om zo een lager energieverbruik te realiseren.

Strategische steekkaart 7

Doel	K4 – Aankopen van energie-efficiënte oplossingen.
Waarom	We reduceren de CO ₂ -impact door in te zetten op het aankopen van energie-efficiënte oplossingen: producten, toestellen, machines, installaties, enz..., om zo een lager energieverbruik te realiseren.
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Kleine toestellen: minimaal energieverbruik nastreven (en eisen). - Grote toestellen: maximale energieperformantie nastreven (en eisen).
Stakeholders	<p>WGDA: aankopers en beleidsexperten klimaat</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen gelinkt aan de vloot</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>MAT: creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

8. Meer opdrachten toekennen aan sociale ondernemingen

Groei en professionalisering stimuleren van ondernemingen die professionele inschakelingen van mensen uit kwetsbare groepen beogen én/of een sociaal oogmerk vooropstellen en/of maatschappelijke winstdeling beogen (maatwerkbedrijven, coöperatieve ondernemingen, enz...).

Strategische steekkaart 8

Doel S1 – Meer opdrachten aan sociale ondernemingen.	
Waarom	Groei en professionalisering stimuleren van ondernemingen die professionele inschakelingen van mensen uit kwetsbare groepen beogen én/of een sociaal oogmerk vooropstellen en/of maatschappelijke winstdeling beogen (maatwerkbedrijven, coöperatieve ondernemingen, enz...).
Wat willen wij bereiken?	- Meer opdrachten toekennen aan leveranciers uit de sociale ondernemingen voor opdrachten < 144.000 EUR.
Stakeholders	WGDA: aankopers en beleidsexperten sociale economie Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen binnen de prioritaire productgroepen De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz... Sociale ondernemingen: als leverancier en als partner MAT: creëren draagvlak voor de implementatie Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien
SDG's	

9. Samenwerking tussen reguliere en sociale ondernemingen aanmoedigen

Stimuleren van de samenwerking tussen de reguliere en de sociale ondernemingen door in grote opdrachten (die standaard worden uitbesteed aan de reguliere economie) een percentage te reserveren in onderaanneming (of via perceel) aan de sociale ondernemingen.

Strategische steekkaart 9

Doel S2 – Samenwerking tussen de sociale en de reguliere ondernemingen aanmoedigen.	
Waarom	Stimuleren van de samenwerking tussen de reguliere en de sociale ondernemingen door in grote opdrachten (die standaard worden uitbesteed aan de reguliere ondernemingen) een percentage te reserveren in onderaanneming (of via perceel) aan de sociale ondernemingen. De scope wordt beperkt tot de prioritaire productgroepen.
Wat willen wij bereiken?	- Bepalen binnen welke productgroepen (o.a. catering, werken en diensten, ...) opdrachten kunnen worden toegekend aan de sociale ondernemingen in onderaanneming van de reguliere ondernemingen en dit vormgeven d.m.v. pilootprojecten.
Stakeholders	WGDA: aankopers en beleidsexperten sociale economie Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen binnen de prioritaire productgroepen De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz... Sociale ondernemingen: als leverancier en als partner MAT: creëren draagvlak voor de implementatie Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien
SDG's	

10. Lokale, faire en sociaal verantwoorde ketens stimuleren

Zoveel als mogelijk de lokale keten stimuleren en dus lokaal aankopen. Voor producten die enkel in globale ketens worden geproduceerd garanderen we het respecteren van de (internationale) arbeidswetgeving en mensenrechten en stimuleren we eerlijke handel en eerlijke lonen voor producenten en arbeiders in de keten.

Strategische steekkaart 10

Doel S1 – Meer opdrachten aan sociale leveranciers.

Waarom	Zoveel als mogelijk de lokale keten stimuleren en dus lokaal aankopen. Voor producten die enkel in globale ketens worden geproduceerd garanderen we het respecteren van de (internationale) arbeidswetgeving en mensenrechten en stimuleren we eerlijke handel en eerlijke lonen voor producenten en arbeiders in de keten.
Wat willen wij bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> - Tegen 2025 kopen wij alle voedingsmiddelen, welke afkomstig zijn van buiten de Europese Unie en waarvoor een FairTrade – label bestaat, aan met een FairTrade label. - Tegen 2022 hebben we minstens 1 pilootproject opgestart rond sociaal verantwoorde ketens. - Tegen 2025 zijn de ketens van de leveranciers van textiel, bouwmaterialen en ICT transparant.
Stakeholders	<p>WGDA: aankopers en beleidsexperten internationale samenwerking</p> <p>Aankopers: personen met bevoegdheid om overheidsopdrachten in de markt te plaatsen binnen de prioritaire productgroepen</p> <p>De markt: potentiële inschrijvers, leveranciers, sectoren, enz...</p> <p>Middenveld: organisaties met focus op eerlijke handel en/of korte keten</p> <p>MAT: creëren draagvlak voor de implementatie</p> <p>Deputatie en provincieraad: moeten beleidskeuzes maken, ambities bepalen en middelen voorzien</p>
SDG's	

3. Productgroepen

Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen wil door middel van het bepalen van (minimale) duurzaamheidscriteria voor haar aankopen, inhoud en vorm geven aan haar duurzame aankoopstrategie. Om dit in praktijk te kunnen realiseren, werden 16 verschillende productgroepen gedefinieerd waarvoor specifieke (minimale) duurzaamheidscriteria zullen opgesteld worden. Naast de duurzaamheidscriteria voor een volledige productgroep, kunnen er nog bijkomende duurzaamheidscriteria bepaald worden voor één of meerdere producten (vb. hout, schoonmaakproducten, ...) binnen een productgroep.

Het bepalen van de (minimale) duurzaamheidscriteria van een productgroep gebeurt volgens een specifieke methodiek en in aanwezigheid van belangrijkste betrokkenen (aankopers, werkgroepleden, deskundigen/experten van de productgroep,...) .

Per productgroep en/of product:

1. onder de loep nemen van de volledige levenscyclus van de productgroep/het product (zie afbeelding onder):

2. opmaken, toetsen en bijsturen van de ontwerpeisen in functie van:
 - a. haalbaarheid van de markt
 - b. proportionaliteit
 - c. onderlinge hiërarchie
 - d. de strategische doelstellingen (strategische steekkaart)
3. de duurzaamheidscriteria omzetten in een kant en klare bestekformulering en opgesplitst in:
 - a. technische eisen: verplichte zaken
 - b. gunningscriteria: niet verplicht, maar o.a. zeer belangrijk i.f.v. een 'duurzame' selectie (d.m.v. scoring)
 - c. uitvoeringsvoorwaarden: contractuele bepalingen die verplicht nageleefd moeten worden door beide partijen
 - d. sensibilisering

PRODUCTGROEP	PRODUCTEN	OMSCHRIJVING	
1. Kleding en textiel	Kleding	uniformen voor onthaalpersoneel, werkkledij voor onderhoudspersoneel, labojassen, werkkledij voor leerkrachten praktijkvakken en leerlingen die een vorm van arbeid verrichten,...	
	Textiel	andere 'textiel' dan kleding zoals: gordijnen, beddengoed, wandbekleding, lederproducten, matten en tapijten, matrassen...	
2. PBM persoonlijke beschermingsmiddelen	Veiligheidskledij	laskledij, zaagbroek,...	Iedere uitrusting die bestemd is om door de werknemer gedragen of vastgehouden te worden teneinde hem te beschermen tegen één of meer risico's die zijn veiligheid of gezondheid op het werk kunnen bedreigen, alsmede alle aanvullingen of accessoires die daartoe kunnen bijdragen.
	Veiligheidsschoenen	schoenen met extra beveiliging zoals een stalen tip, ...	
	Andere	helm, handschoenen, mondbescherming,...	
3. Meubilair	Kantoormeubilair	bureaus, computertafels, werkbladen en (bureau)stoelen alsook accessoires voor beeldschermwerk, kasten, zetels,...	
	Klasmeubilair	lessenaars, stoelen, muurborden,...	
	Straatmeubilair	banken, vuilnisbaken,...	
4. Kantoorbenodigdheden	Printpapier	voor kantoor en school	
	Andere	benodigdheden voor zowel kantoor als school: ander papier dan printpapier (enveloppen, toiletpapier, ...), schrijfmateriaal (stylo's, stiften, potloden,...), bureau- en schoolartikelen (perforator, schaar, kleefband,...), ring- ordner- en hangmappen, inkt (kopier, printer,...), schriften en zakboekjes, etiketten, brieflades,...	
5. I(C)T	...	Informatie- en/of communicatietechnologie, incl. kantoormachines: PC, laptops, dataprojectoren, smartphones, papierversnipperaars, kopiers, scanners, beeldschermen, toetsenborden, ...	
6. Catering	Drank	alles wat drank betreft	
	Voeding	alles wat voeding betreft	
	Toebehoren	automaten (drank, koffie, soep,...), koffie- en theefilters, drink- en eetbekers, servies, bestek,...	
7. Onderhoudsproducten	Schoonmaakmiddelen	onderhoud en reinigen van gebouwen, kantoorruimtes,...	(gevaarlijke) stoffen en preparaten (GSP)
	Onderhoudsproducten	onderhoud en reinigen van machines en installaties	
	Verven en vernissen	i.f.v. schilderwerken	
	Bestrijdingsmiddelen	bestrijden van onkruid, ongedierte,...	
	Andere	producten i.f.v. het uitvoeren van laboratoriumproeven en voor didactische doeleinden	

8. Voertuigen	Gemotoriseerd	dienstwagen,...	Elk middel van vervoer te land, alsook alle verrijdbare bedrijfsmaterieel, aangekocht door het provinciebestuur voor het maken van (dienst)verplaatsingen door het personeel.
	Niet - gemotoriseerd	dienstfiets, step,...	
9. Arbeidsmiddelen	Rollend	tractor, graaflaadcombinatie, multifunctioneel voertuig, kraan, ...	Alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen en installaties i.f.v. het uitvoeren van arbeid.
	Niet – rollend	accuboormachine, tafelbladzaak, haakse slijper, industriële vaatwasmachine,...	
10. Energie		Elektriciteit, brandstof (opslag tanks en voertuigen), ...	
11. Bouwmaterialen	Hout	Alle materialen die verband houden met het gebouw, de gebouwschil,... zoals hout, stenen (natuur-, bak,...), beton, mortel, plakmiddelen, bepleistering, vloertegels, kurk, isolatiemateriaal, ramen, deuren,...	
	Isolatiematerialen		
	...		
12. Technische installaties	Technieken	warmtepomp, stookketel, sanitaire installaties, zonnepanelen, vast opgestelde compressoren, boilers, pompen,...	installaties die betrekking hebben op technieken
	CBM (collectieve beschermingsmiddelen)	afzuiginginstallaties voor stof, gassen en dampen, levenslijnen, leuningen, valnetten,....	preventiemiddelen die een groep werknemers ter beschikking worden gesteld en die de veiligheid of gezondheid van de volledige groep ten goede komen
13. Werken en diensten	Werk	is het resultaat van bouw - of constructiewerkzaamheden dat ertoe bestemd is om een economische of technische functie te vervullen (gebouw, technische installatie,....)	Alle opdrachten uitgevoerd door derden (aannemers). In de wetgeving op de overheidsopdrachten wordt er een onderscheid gemaakt tussen beide, nl. werken en diensten.
	Dienst	voorbeelden van diensten zijn o.a.: groenonderhoud, schoonmaak, keuringen en metingen, studies (studiebureaus),...	
14. Financiële producten	...	o.a. verzekeringen, beleggingen	
15. Evenementen	Intern	Evenementen in eigen organisatie en regie zoals recepties, Popeiland, shownamiddagen,...	Georganiseerde activiteit waarbij muziek, kunst, cultuur, sport, wetenschap, religie of een combinatie van deze centraal staat. Het evenement kan zowel een publiek toegankelijk, alsook een bedrijf besloten karakter hebben.
	Extern	Evenementen in organisatie en regie door externen zoals recepties, festivals, feesten, ... maar op/in één van de provinciale locaties.	
16. Varia		Relatiegeschenken, gadgets, huishoudtoestellen (o.a. witgoed),...	